

Lad bierne bestemme, hvad de synes bedst om

Vi kender alle Eyvind fra New Zealand og Peder fra Viborg, men de kendte ikke rigtig hinanden før august måned, hvor Eyvind kom på besøg.

Eyvind tager på en europatur hver sommer, hvor det jo er vinter i New Zealand. Det får han råd til af sin biavl med godt 300 stader. Det samme er noget vanskeligt her i Danmark med vore skatteregler, men Eyvind – og ikke mindst konen – har fundet en meget givtig niche, nemlig tavlehonning, der afsættes på markedet til især muslimer. Vore læsere har tidligere set artikler om det emne.

Det er Eyvinds valgsprog, at man med det halve arbejde kan opnå den dobbelte fortjeneste, og vi må nok erkende, at han har ret. Han er trofast kommet på besøg både her i Danmark og på Island, og der skal være en vis økonomisk baggrund for at gøre det.

Lad og tage bistaderne f.eks. Her fremstiller Eyvind dem selv ud fra gratis materialer som kasse-rede paller. Vi har fået en film om fremgangsmåden. Det er ganske vist opstablingsstader, der kun består af "palle-vægge", altså uden isolering, men her var Peder og Eyvind enige om, at det er temperaturen i yngellejet, der er det vigtigste. Formatet var de dog ikke helt enige om. Peder bruger 10 X 12 og Eyvind bruger Langstroot. Peder bruger trugstader, som er helt ukendte i New Zealand. Ærgerligt, mener Peder, for trugstader er det bedste, men Eyvind er af den opfattelse, at bierne arbejder med det, der nu engang er til rådighed.

Der er også en del forskel på, hvordan de får fornyet avlsmaterialet. Peder fortalte, hvordan han mange gange havde været ude til en kollega for at finde

frem til dronningen. Familien var blevet for hidsig og angreb bilen allerede på lang afstand. Peder foreslog så at køre i hans vogn, og så var der ikke en eneste bi ved modtagepladsen. Peders bil var også af en anden farve, lød og lugtede anderledes.

Biavleren havde meget svært ved at finde dronningen, selv da Peder viste, hvor den gik. Så blev den da også mast, men Peder ville have den ind i stadebunden, så bierne kunne opdage, at de manglede hende. En ny dronning blev tilsat i bur, og derefter var der fred og ro i bigården.

Det er så vigtigt, at man ganske roligt kommer til bierne, siger Peder. Tænd røgpusteren for en sikkerheds skyld, men det er ikke sikkert, du får brug for den. Gå stille og roligt i gang og lad være med at slå dækbrædder og andet mod stadet.

Eyvinds fornyelse af bifamilier er mest baseret på sværme. Det er jo biernes naturlige måde at formere sig på. Nogen gange kommer en sværm, der er så stor, at den sagtens kan fylde en hel kasse, men som regel er den mindre. Så bliver der sat nogle træramer på hver side for at hjælpe familien med at holde varmen, og efterhånden som de udvikler sig, byttes trærammerne ud med almindelige tavler. Han sætter ikke en sværm i nogen speciel lille sværme-kasse, men i den, de fremover skal være i.

Det vigtigste, siger Eyvind, er, at en lille familie kan holde tempe-

raturen i yngellejet på de nødvendige 34° C, og her var begge meget enige, for der er ingen grund til, at trækbiene sidder hjemme for at holde temperaturen i stedet for at gå ud efter nektar. Nye familier skal derfor have lidt foder til at stimulere yngelansætningen.

Biernes levetid afhænger af afstanden til trækkilden, siger Eyvind. Når vingerne er slidt op, kommer bierne ikke hjem.

Når en familie skal udvides, tager Eyvind tavler fra ydersiden af kassen og sætter dem op midt i næste kasse og fylder op med nye tavler. Så er bierne straks med oppe. I det hele taget anvender Eyvind kun nye tavler og vil ikke tage honning fra tavler, der har været ynglet i. Det er som at spise af tallerkener, der ikke er vasket op, mener han.

Begge var meget enige i, at der skulle så lidt forstyrrelse af bifamilien til som overhovedet muligt. Hver gang, man tager en yngeltavle op til eftersyn, falder temperaturen, så adskillige larver dør, og mange nye biavlere lyst til at kikke i familien hver 7. dag eller oftere er direkte skadeligt. Her har Peder sit eget barometer med en tom tavle som nr 10 i trugstadet, lige bag magasinet. Så kan han altid følge med i biernes tilstand uden at forstyrre dem på nogen måde.